

М. Ф. Пуховкіна та ін.; За ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Мороза. – К.: КНЕУ, 2015. – 476 с.

4. Поточне кредитування: проблеми та перспективи розвитку в Україні: Інформаційно-аналітичні матеріали / За загальною редакцією к.е.н. Кіреєва О. І. – К.: Центр наукових досліджень НБУ, 2014. – 104 с.

УДК 336.763

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ АНДЕРРАЙТИНГУ В БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Михайловська К. В., студентка групи Ф 5/1

Науковий керівник – д-р екон.наук, професор Сіренко Н. М.

Миколаївський національний аграрний університет

В інвестиційній сфері кількість та якість послуг, які надаються українськими банками, поки помітно відстають від країн Заходу. В основному причиною цього є нерозвиненість інфраструктури і порівняно невеликий досвід роботи на фондових ринках. З одного боку, існуюча ситуація має свої позитивні сторони: інвестиційний простір ще не насичений і має велику ємність. Українські фондові площадки досить перспективні і прибуткові для того, щоб виправдати ризики інвесторів. В той же час низька ліквідність національного ринку, побоювання компаній не одержати справедливую ціну за свої акції, недосконалість законодавчої бази і слабкість інституційних інвесторів гальмують зростання капіталізації українського фінансового ринку. У зв'язку з цим необхідний розвиток нових інструментів і технологій інвестування. До числа таких інструментів і технологій інвестування відноситься андеррайтинг, який відіграє виняткову роль в організації випуску цінних паперів та їхньому розміщенні.

Андеррайтинг, як специфічна діяльність на фондовому ринку України викликає дедалі більший інтерес серед професійних торговців цінними паперами. На сьогодні це один з ефективних способів додаткового залучення фінансових ресурсів. Банківська діяльність передбачає надання послуг андеррайтингу для своїх клієнтів, що безумовно є прибутковою для банку та водночас вигідною послугою для клієнта. Згідно з законом України “Про цінні папери та фондовий ринок” андеррайтинг – укладення торговцем цінними паперами договорів щодо відчуження цінних паперів та/або здійснення дій чи надання послуг, пов'язаних з таким відчуженням, у процесі емісії цих цінних паперів за дорученням, від імені та за рахунок емітента на підставі відповідного договору з емітентом [1].

Андеррайтинг вважається одним із найбільш перспективних напрямків розвитку банківських послуг на ринку цінних паперів. Емітент, який залучає кошти шляхом випуску цінних паперів, має дві можливості, які принципово різняться між собою: організувати емісію і розміщення самостійно або

скористатись послугами професіоналів ринку цінних паперів, тобто андеррайтерів. Практика доводить, що навіть великим корпораціям важко самотійно вирішувати всі питання, пов'язані з емісією та обігом своїх цінних паперів, оскільки така діяльність змушує утримувати спеціальний фондовий відділ, який повинен постійно, на високому професійному рівні займатися діяльністю з обслуговування цінних паперів. Тому в міжнародній практиці переважна більшість емітентів розміщує цінні папери не самотійно, а за допомогою андеррайтерів, які можуть належно підготувати і розмістити випуск цінних паперів, а також забезпечити підтримку їхньої ліквідності на вторинному ринку.

Таким чином, можна зробити наступний висновок: головна відмінність основних форм андеррайтингу в тому, на кому лежить відповідальність за розміщення цінних паперів, а, отже, і фінансові ризики. У випадку андеррайтингу на базі твердих зобов'язань відповідальність несе андеррайтер, у випадку андеррайтингу на базі кращих зусиль – емітент.

До інших форм андеррайтингу відносять [2, 3]:

- андеррайтинг “стенд-бай” (андеррайтер зобов'язується викупити для наступного розміщення частину емісії, призначену для реалізації передплатних прав, але яка залишилася невикупленою старими акціонерами або тими, хто придбав у них передплатні права);

- андеррайтинг на принципах “все або нічого” (дія угоди з андеррайтингу припиняється, якщо андеррайтеру не вдається розподілити всю емісію. Інакше кажучи, андеррайтер зобов'язується повністю розмістити всю емісію цінних паперів);

- андеррайтинг із авансуванням і без авансування емітента (має на увазі, наприклад, можливість емітента спочатку одержати кредит в інвестиційного банку під умову, що він буде погашений із грошових коштів, що надійшли від розміщення облігаційної позики);

- договірний андеррайтинг (цінові умови емісії (ціна випуску акцій в емітента, спред між зазначеною ціною та ціною, за якою розміщує емісію синдикат) устанавлюються на основі переговорів між емітентом і єдиним менеджером синдикату).

Дослідивши в статті проблемні питання, щодо шляхів удосконалення андеррайтингу як різновиду операцій банків із цінними паперами, можна зробити наступні висновки: гостра потреба економіки України в інвестиціях робить актуальним розвиток інституту андеррайтингу в нашій державі. Безумовно, для успішної діяльності інвестиційних банків, які мають свої технології, організаційну структуру, специфічні ризики, необхідна відповідна законодавча база, що регулює інвестиційно-банківську діяльність. Розробка законодавчого регулювання андеррайтингової діяльності й використання повною мірою досвіду західних країн дозволить досягти як підвищення ефективності залучення інвестицій через механізм андеррайтингу, так і поліпшення фінансової стабільності і нагромадження капіталізації фондового ринку в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Маслова-Юрченко К. Визначення андеррайтингу у законодавстві України / К. Маслова-Юрченко // Цивільне право. – 2009. – № 10. – С. 106-109. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/15752/27-Maslova-Yurchenko.pdf?sequence=1>
2. Baron, D. P. The Incentive Problem and the Design of Investment Banking Contracts / D. P. Baron // Journal of Banking and Finance. – 1979. – № 3. – Р. 157-162.
3. Верес І. Я. Правова природа договору андеррайтингу / І. Я. Верес // Часопис Академії адвокатури України. – 2013. – № 1. – С. 1-5.

УДК 336. 713: 330. 14: 347. 72. 028

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ

Болгар А. І., студентка групи Ф 5/1

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Бурковська А. В.

Миколаївський національний аграрний університет

В ринковій економіці із зростанням конкуренції та економічної кризи посилюється увага щодо формування статутного капіталу банків для забезпечення його ефективного розподілу та функціонування. Для усіх банківських установ важливим постає питання капіталізації.

Питанням формування статутного капіталу комерційних банків присвячено наукові праці: А.В. Васюренко [1], І.В. Сало [2], О. Орлюк [3], М. Д. Алексеєнко [4], Коваленко В. [5], Меда Н.С. [6], В. Вавканича [7], Коваленко В. розкрив напрями збільшення капіталу банківських установ, А.В. Васюренко розглядаючи питання формування ресурсної бази банків, досліджує три основні джерела – власний капітал банку, депозитні та не депозитні операції, І. В. Сало підкреслює, що власний капітал банку займає незначну частку у загальному обсязі капіталу банку (до 10%), що обумовлено специфікою діяльності банку як установи, що здійснює мобілізацію тимчасово вільних грошових ресурсів на фінансовому ринку та надає їх в кредит.

Статутний капітал відповідно до Закону України “Про банки і банківську діяльність” [8] – сплачена грошовими внесками учасників банку вартість акцій, паїв банку в розмірі, визначеному статутом.

Питома вага статутного капіталу банківської установи у сукупному капіталі становить 8-10% [8]. При формуванні статутного капіталу банківської установи необхідно враховувати такі вимоги: статутний капітал не повинен формуватися з непідтверджених джерел; забороняється використання бюджетних коштів для формування капіталу.